

Colecția de fasole (*Phaseolus vulgaris*) cu origine geografică diversă - subiectul unei noi lucrări științifice la IPGR - Sadovo

Автор(и): ас. Вълко Нешев, ИРГР "К. Малков" – гр. Садово, Селскостопанска академия

Дата: 11.06.2024 *Брой:* 6/2024

Fasolea este o cultură leguminoasă tradițională care ocupă o pondere semnificativă în alimentația populației datorită înaltelor sale calități biologice și economice.

Fasolea participă activ la rotația culturilor, îmbogățind solul cu azot și servind ca o excelentă premergătoare pentru toate culturile de câmp.

Fasolea își are originea în Asia și regiunile tropicale ale Americii, dar în prezent este larg răspândită în Europa.

În luna aprilie, la câmpul experimental al IPGR-Sadovo, a fost înființat un experiment comparativ pentru a studia caracteristicile biologice, morfologice și economice ale unei colecții de 120 de mostre de fasole cu origini geografice diverse (Fig. 1). Codurile de țară FAO au fost utilizate la pregătirea graficului.

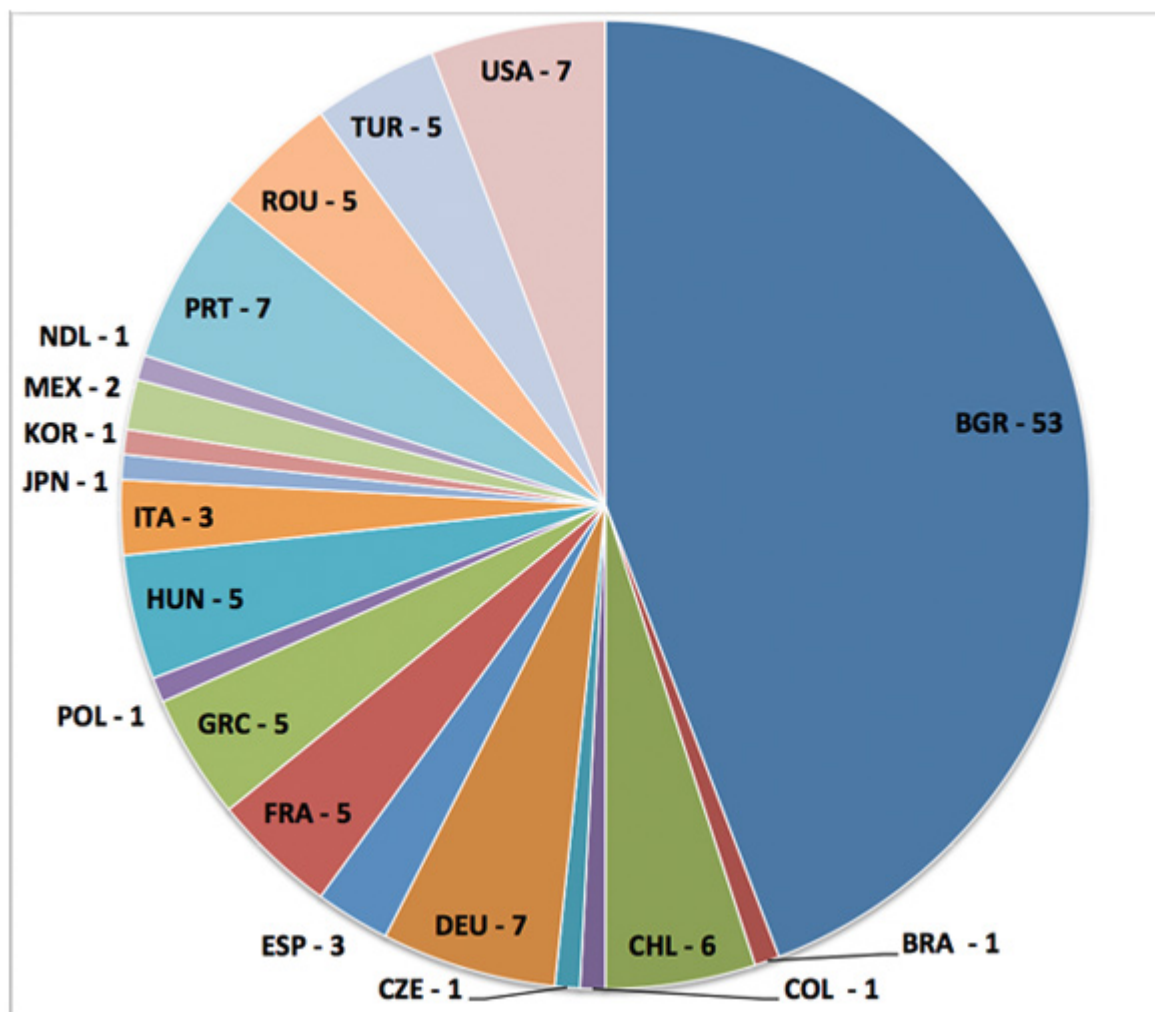

Fig. 1. Originea mostrelor de *Ph. vulgaris* incluse în studiu

Fotografii de la revista RZ, realizate pe 29 mai 2024, în timpul „Zilei Fermierului” deschise la IPGR-Sadovo

Mostrele au fost selectate din fondul genetic conservat în banca de gene de semințe din Sadovo. Revizuirea literaturii efectuată la începutul experimentului ipotetizează că soiurile locale și tradiționale, cuprinzând 53 de mostre (44% din setul de mostre), se caracterizează printr-o mare diversitate în ceea ce privește habitusul, forma, colorația și conținutul biologic al semințelor. Mostrele introduse reprezintă 56% și provin de pe următoarele continente: America de Nord, America de Sud, Asia, cele mai multe fiind din Europa (43 de mostre). Nouă mostre au fost selectate din America de Nord, opt din America de Sud și două din Asia. Majoritatea mostrelor au fost preluate din depozitul pe termen lung al băncii de gene sau fac parte din colecția de lucru a Institutului. Cinci mostre din banca de gene din Suceava, România, au fost de asemenea obținute pentru studiu printr-un schimb internațional non-monetar la cerere. Mostrele locale incluse în studiu au fost selectate din diverse regiuni ale țării – din zone montane, semi-montane și de câmpie. Printre acestea se numără patru mostre dintr-o expediție condusă de asistentul Valcho Neshev în 2024 în satul Karavelovo, comuna Karlovo, regiunea Plovdiv (fotografii 1, 2, 3 și 4).

Сн. 1. Местен традиционен сорт „Богдански“	Сн. 2. Кат. № C4E0002, Европейски номер 2024-PHS-VU-7, местен сорт фасул „Едното зърно“	Сн. 3. Кат. № C4E0003, Европейски номер 2024-PHS-VU-8, местен сорт шарен фасул	Сн. 4. Кат. № C4E0004, Европейски номер 2024-PHS-VU-9, местен сорт шарен фасул

Colecția are o caracteristică de pașaport completă, descrisă conform descriptorului FAO/Bioversity. Mostrele incluse în experiment sunt forme cățărătoare și necățărătoare. Evaluarea colecției urmează descriptorii UPOV și IBPGR pentru *Phaseolus vulgaris* L. Se vor înregistra fenofazele de dezvoltare, notând datele de emergență, înflorire, formare a păstăilor, coacere, caracteristici morfologice importante, precum și susceptibilitatea la boli și dăunători importanți din punct de vedere economic. Pentru datele biometrice, se vor măsura 20 de plante din fiecare mostră. Experimentul și evaluarea mostrelor sunt realizate sub îndrumarea coordonatorilor științifici. Datele vor fi organizate într-o bază de date electronică, ceea ce va permite prelucrarea statistică. Experimentul va fi desfășurat în perioada 2024-2026 și va servi la redactarea unei teze de doctorat.

Îmi exprim recunoștința față de Directorul IPGR-Sadovo, Conf. Univ. Dr. Katya Uzundzhaliyeva, față de coordonatorii mei științifici Prof. Dr. Tsvetelina Stoilova și Conf. Univ. Dr. Nikolaya Velcheva, și față de toți colegii care, într-un fel sau altul, mă susțin la începutul dezvoltării mele profesionale ca tânăr om de știință. Mediul creativ prietenos din echipă și sprijinul din partea oamenilor de știință cu experiență dovedită în domeniul resurselor genetice vegetale îmi motivează dorința de muncă de cercetare.

PROFIL

Valcho Stoyanov Neshev a fost numit asistent în Departamentul „Resurse Genetice Vegetale“ la IPGR „K. Malkov“ în februarie 2024. Tema la care lucrează tânărul om de știință este „Evaluarea diversității genetice într-o colecție de fasole (*Ph. vulgaris*) pentru a crește accesul la potențialul biologic al fondului genetic conservat al culturii.“

Asistentul Valcho Neshev și-a finalizat studiile de masterat și licență la Facultatea de Agronomie, Universitatea Agrară – Plovdiv. Înainte de a se angaja într-o carieră științifică, a lucrat la o companie lângă Plovdiv specializată în producția de legume în seră și în câmp, unde s-a familiarizat cu tehnologiile moderne de cultivare a produselor de înaltă calitate. Asistentul Valcho Neshev este competent în tehnologia de producție a culturilor precum fasole verde, varză, castraveți, vinete, ardei, roșii și legume cu frunze. Manifestă interes pentru practici inovatoare legate de provocări precum schimbările climatice. Abordările ecologice au fost un punct central al interesului său încă din anii studenției. Conservarea biodiversității vegetale este cauza sa. Iubește plantele și pământul, nu se teme de munca de câmp și crede că știința îi va deschide noi orizonturi pentru dezvoltarea sa.